

Gregus Imre szerint nagyapja nagyon egyenes ember volt

Világlátott parasztember a kutasi vízvezeték-szerelő

Parasztembernek vallja magát, ám kényszerből sokáig vízvezeték-szerelőként dolgozott a 83 éves székkutasi Gregus Imre. Családi indíttatása sokat jelent számára: nagyapja, Gregus Máté házában többek között Móríc Zsigmond is megfordult. Gregus Imrét a közelmúltban tüntették ki a Székkutasért-díjjal.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Fából készült kulacs díszíti a székkutasi Gregus Imre családi házában a falát. Az ereklyét nagyapjától, Gregus Mátétól örökölte. Persze a 83 éves unokának nem csak ez az egy emléke van nagyapjáról: a levelezést, a könyveket is megőrizte. Az egykori mintagazda leszármazottja a közelmúltban vehette át a Székkutasért díjat. „Nagyon közkedvelt ember a faluban” – árulta el Imre bácsiról az ünnepséget követően Vigh Viktor polgármester. Valóban barátságosan fogadott bennünket otthonában, annak ellenére, hogy nem jeleztük látogatásunkat. Csupán a fotóriporter kolléganőm munkája miatt berzenkedett is kicsit, mondván, miért kell olyan sok képet készíteni róla.

Néhány perc elteltével viszont már belemert a Gregus család, valamint saját történetének elbeszélésébe. Mindezekelőtt leszögezte, hogy ő: parasztember. A második világháborút követően a vásárhelyi gimnázium egyik tanára rábeszélte, hogy vegyen részt a paraszt fiatalok továbbképzésén. Ennek köszönhetően juthatott

Gregus Máté unokáját, Imre bácsit a Székkutasért díjjal tüntették ki

Fotó: Schmidt Andrea

ki Dániába közel félszáz társával együtt, tanulmányútra. Eredetileg kettőszázan utaztak volna, viszont akkoriban a helyzet már „fokozódott”, s a párt megpróbálta megakadályozni a dániai utat, ám végül hiába erőlködtek, nem tudták megghiúsítani a látogatást – magyarázta

Imre bácsi. Dániában egy nagy gazdaságban dolgozott, ahol már akkor szövetkezésbe tömörülve gazdálkodtak. Nemzedékek óta így folyik kint a munka, nem véletlenül tartanak ott, ahol tartanak – jegyezte meg Imre bácsi, aki egy tejszövetkezetben is megfordult, ott a világhírű dán vaj készítésére specializálódtak.

Eredetileg egy évig maradtak volna Dániában, ám a politika megint közbeszólt, s hamarabb haza kellett jönniük. Persze, akadtak olyan fiatalok, akik inkább kint maradtak, ám Gregus Imrének meg sem fordult a fejében ez a lehetőség. A föld szeretete haza hajtotta. Pedig nem sokáig élvezhette a gazdálkodás örömeit. Az államosítással éppen csak egy kis háztáji ma-

radt meg a kulákká minősített Gregus családnak. Így aztán állami gazdaságokban lett vízvezeték-szerelő. A privatizáció után persze visszakapta a földjeit, az egykori családi birtok helyén viszont csak kevéske jutott neki. Most a lányákkal közösen gazdálkodik.

Imre bácsi szívesen beszél nagyapjáról, aki – mint mondta – nagyon egyenes jellemű ember volt. Sem hátrányát, sem pedig előnyét nem érezte annak, hogy ő egy elismert ember unokája. Igaz, családi házukban, ahol nagypapája is élt, számos híres személyiség megfordult. Gyerekként azonban nem igazán foglalkoztatták az illusztris vendégek, így csak később tudta meg, hogy az egykori látogatók között volt az író, Móríc Zsigmond is.

Vályogházakat épít a volt Délép-vezér

Vályogházakat épít a Délép volt vezérigazgatója. Egy-egy épület akár harminc-negyven százalékkal is olcsóbban készülhet el vályogból, mint téglából. Csak hogy hiánycikk a vályog – már a romák sem foglalkoznak vályogvetéssel.

– A dóci önkormányzat felkért, hogy építsek egy iskolát. Annyi pénzünk nem volt, hogy téglából húzzuk fel az egyemeletes, nyolc tantermes épületet. Azt mondták, nekik megfelel a vályog is, amit a helybeli munkanélküliek állítottak elő, tehát munkát is biztosított az építkezés – ismereti az iskolaépítés előzményeit a 77 éves Sipos Mihály, a Délép volt vezérigazgatója. Az egykori nagyvállalat építette a tarjáni és újszegedi panelvárosrészeket.

– Éppen akkor kezdett terjedni a bioépítészet, amikor nyugdíjba mentem. Érdekelte a technika, így belevágtam. Terveztem, építettem házat fából, aztán jöttek a vályogépületek, köztük a dóci iskola, ezeknek generálkivitelezője voltam – mondja. Csak hogy a vályoggal gondok vannak – teszi hozzá. Igaz, hogy nyáron hűvös, télen meleg a belőle emelt ház, miközben falai szinte lélegeznek, igazi bioépület – ám a vályogház szó hallatán a legtöbben ma is a régi, földes padlójú, szigeteletlen parasztházakra gondolnak. S bár a mai, modern vályogház épp úgy beton alappal, beton vagy téglalábazattal készül, szabályosan leszigetelve, mint bármely egyéb épület – kevés a megrendelő. Magához a vályoghoz – sárga agyag, törekkkel keverve – sem egyszerű hozzájutni – mondja Sipos Mihály. Olyan kivitelezőt kell fölkeríteni a munkára, aki ismeri a vályogbeszerzés titkait.

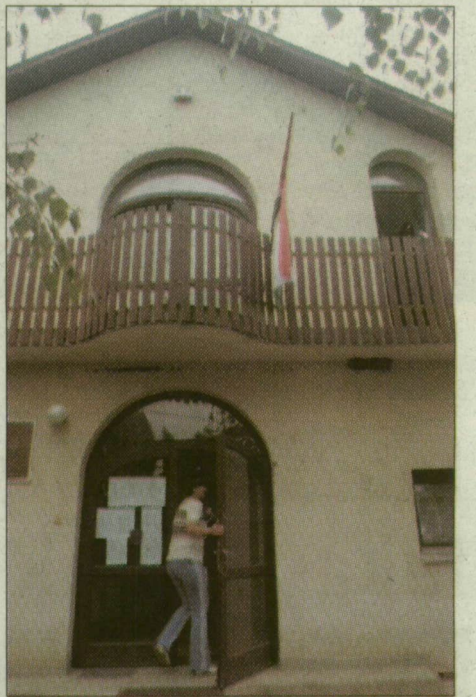
Mi is nyomozni kezdtünk. Léven a vályogvetés ősi cigány mesterség, megkerestük az ügyben Szirtesi Zoltánt, a szegedi cigány kisebbségi önkormányzat (CKÖ) képviselőjét. Kiderült: ő maga is próbálta kezdeményezni a vá-

lyogvetés újjáélesztését tavaly, ám ez, résztvevők híján, nem járt sikerrel. – Nagyon kevesen csinálják – tájékoztat Rostás Mihály, a Térségi Cigány és Polgári Érdekvédelmi Egyesület, illetve a kisteleki CKÖ elnöke –, a vályogkitermelésre alkalmas területek az utóbbi években jórészt magánkézbe kerültek, s a tulajdonosok drágán mérik a földjükről elvihető agyagot. Ugyanakkor – tudtuk meg – a kiskunfélegyházi Baranyi Zsolt akár Csongrád megyébe is elszállítja az általa összefogott brigádok által készített vályogtéglat.

F. CS.

SAJÁT KEZÜLEG

Legjobb helyzetben az érezheti magát, aki saját, házépítésre szánt telkéről ki tudja termelni az agyagot. A hódmezővásárhelyi Halász Gábor saját udvarán, saját kezűleg létesített vályoggyödörből termelte ki az agyagot, és építette föl családi házukat. Vakációzó gyermekei segítségével – s tengeri szakirodalom elolvasása után.

A dóci általános iskola épületét is vályogból építette Sipos Mihály

Fotó: Schmidt Andrea

GREGUS MÁTÉ, A MINTAGAZDA

Gregus Máté 1861-ben született, apja kisbirtokán tanulta a földművelést. 1887-ben átvette a gazdaság irányítását, kölcsönök felvételével újabb földeket, gépeket vásárolt. Rövidesen azonban eladta birtokát, s Pósaalmon vett 40 hold földet, melynek homokos talaján belterjes gazdálkodást folytatótt, s mintagazdaságot hozott létre. Eper-, alma-, körte-, valamint szilvafa volt gyümölcsösében, csemetekertje révén országos hírnévre tett szert. Gregus Máté haladó, modern gazda volt, aki 1935-ben részt vett a pusztán tartott író-paraszt találkozó szervezésében. Meglátogatta Móríc Zsigmond, Tornyai János, Veres Péter, Darvas József. 1938-ban halt meg.

UTAZZON AZ INTERCITY FEDÉLZETÉN BUDAPESTRE !

Ajánljuk kényelmes és gyors
InterCity vonatainkat, a menetidő
Szeged–Budapest viszonylatban 2 óra 13 perc.

A kedvező eljutási lehetőség érdekében
az új Hírös IC járatunk
naponta közlekedik augusztus 29-től.

Az InterCity vonatok indulási ideje:

Szeged	Napfény	Móra	Hírös	Dankó Pista	Maros
	6.45	9.45	12.45	15.45	18.45
Budapest –Nyugati	Napfény	Móra	Hírös	Dankó Pista	Maros
	6.35	9.35	12.35	15.35	18.35

Hétfőtől csütörtökig és szombaton
1. osztályú menetjegyéhez
az InterCity-pótjegyet ajándékba adjuk.

A VASÚTI MENETDÍJAT
ÜDÜLÉSI CSEKKEL IS KIEGYENLÍTHETI!

Kérjen részletes tájékoztatást
a helyi tarifával hívható
MÁVDIREKT: 06-40/49-49-49-es telefonszámon.

Kellemes utazást kívánunk !

Elérjük céljait. MÁV

www.mav.hu

VÁRJUK a humort, a komolyt, a meglepetőt, a különleges és a hétköznapi fotókat rövid kiegészítéssel a **06-30/30-30-443**-as telefonszámon vagy az **mms@delmagyar.hu** e-mail címen! Kérjük, írja meg nevét és lakhelyét!

A legjobbakat megjelentetjük!

Várjuk kedvenc fotóikat rövid szöveggel!

KÜLDJÉK BE és MI KÖZZÉTESSZÜK!

Kedves Olvasó! A megjelenéshez a beküldött egyetértésén kívül a képen látható személy (kiskorúknál a törvényes képviselő) hozzájárulása szükséges.

DÉLMAGYARORSZÁG DÉLVILÁG

A DÉLMAGYARORSZÁG és a DÉLVILÁG kommunikációs partnere a T-Mobile Rt.

T-Mobile Partner

ÉRETTSÉGIZETTEK, FIGYELEM!

Szerezzenek jó elhelyezkedési lehetőségeket biztosító **felsőfokú szakképesítést!**

A Kecskeméti Főiskola GAMF Kara és az ÁFEOSZ Szakközépiskola 2005 szeptemberében **LOGISZTIKAI MŰSZAKI MENEDZSERASSZISZTENS** négy féléves, államilag finanszírozott, akkreditált felsőfokú szakképzést indít nappali és esti tagozaton.

Konzultációs napok az esti tagozaton: péntek délután és szombaton.

A jelentkezés korhatárhoz nem kötött.

A képzéssel kapcsolatban részletes tájékoztatást dr. Tóth József főiskolai docens (76/516-340, 20/354-42-24, e-mail: toth.jozsef@gamf.kefo.hu, KF GAMF Kar Gazdaságtudományi Intézet, 6000 Kecskemét, Izsáki út 10.) ad.

Akció!

50 %-os kedvezmény

6 főtől az ingyen menüből választott 24 órával előre megrendelt a vasárnapi ebéd árakból.

Abigél Hotel 594-510,
www.abigelhotel.hu

DÉLMAGYARORSZÁG PRESZTÍZS DÍJ

2005

Eljött az idő!

Ismét itt van Ön előtt a lehetőség!

Keresse szeptembertől pályázati felhívásunkat!

VESZÉLYES, IPARI és HASZONHULLADÉK

- Veszélyes hulladékok hasznosítása
- Környezetvédelmi mérések
- Környezetvédelmi bevallások

átvétele, gyűjtése, szállítása, ártalmatlanítása

HATÓSÁGI ENGEDÉLLEL

Kérje ingyenes szaktanácsadásunkat!

Design Kft.

6722 Szeged, Moszkvai krt. 8/a.

Telefon: 62/542-345, 30/681-1484
Fax: 62/542-346